Jukka Pakkanen
Muuan
JEESUS
SAGA
EGMONT

Jukka Pakkanen

Muuan Jeesus

SAGA Egmont

Muuan Jeesus

Cover image: Shutterstock
Copyright © 2003, 2021 Jukka Pakkanen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726930863

1st ebook edition
Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrievial system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com
Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

Miksi Salvatore Della Santa teki itselleen ristin?

Minä, Matteo Marcolini, olin Salvatoren opettaja Cristianian kyläkoulussa ja myöhemmin seurasin hänen vaiheitaan muualla Alessian maakunnassa. Olen vanha mies ja kuolen pian. On tullut aika kertoa niistä kaukaisista tapahtumista.

Alessiassa elettiin aineellisesti tyydyttävissä oloissa, mutta yhä useammille se ei riittänyt. Sosiaalipsykologit puhuivat itsekkyyden ja ahneuden hekumasta. Transalpinus, teknistaloudellinen valtakeskittymä pohjoisessa vuorten takana, piti huolen omista eduistaan ja siksi myös Alessian vakaudesta. Transalpinusta vastaan oli kapinoitu kymmenet vuodet ja liikehdintä oli yltymässä. Monet odottivat muutosta, mutta kukaan ei tiennyt mitä se voisi olla. Siihen ristiriitaisten voimien hallitsemaan Alessiaan Salvatore Della Santa syntyi.

Kerron sen minkä muistan ja vain sen, silminnäkijänä minulla on velvollisuus totuudellisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen.

Minun ja Salvatoren elämät kietoutuivat monin tavoin toisiinsa. Siksi tulen kertoneeksi myös itsestäni. Lukija suokoon sen minulle.

I

Syksyllä 2031, kun Transalpinuksen vastainen liikehdintä oli jälleen yltymässä, Mare Azzurron tuulet puhalsivat Alessiaan lämpiminä vielä marraskuun lopulla.

Joulunalusviikolla koillisesta Monte Neron takaa nousi tummia raskaita pilviä. Ne jäivät Cristianian ylle, jouluaattona purkautuivat rankoiksi sateiksi ja illalla vetäytyivät takaisin.

Istuin jouluaattona kylän baarissa muutaman muun yksinäisen kanssa.

Joku tuli ulkoa ja kertoi, että Cristianiaan oli ilmaantunut muukalainen.

”Mistä sinä sen tiedät?” kysyin.

”Vuoren juurella on valkoinen hevonen puuhun sidottuna”, hän sanoi ja istui pöytään. ”Nyt se mies on Annan luona.”

”Kuinka niin?”

”Annalla ei ole tapana jättää työtään tuolla tiskin takana. Muistat kai senkin myrskyisen syysyön kun Annan isä oli lähtenyt vuorelle etsimään vähämielistä apulaistaan. Anna olisi halunnut lähteä mukaan, mutta oli kuitenkin jäänyt baariin. ”

Minä muistin, tunsin Annan paremmin kuin kukaan Cristianian miehistä.

”Mies voisi olla Federico Innocenti”, joku sanoi viereisestä pöydästä, kertoi muukalaisesta joka oli iltapäivällä istunut baarissa ja kysellyt Cristianian asioista, ”Hän sanoi nimensä vaikkei kukaan sitä kysynyt. Sitten hän kertoi tulleensa täyttämään jonkin tehtävän. Sen hoidettuaan hän palaisi sinne mistä oli tullut.”

”Millainen mies hän oli?” kysyin.

”Kookas ja vaalea, vuoristolaisen yksinkertaiset vaatteet, puheessa sanoja joita kuulee Monte Neron takana. Sitten hän otti taskustaan kellon, vilkaisi aikaa ja laski kellon pöydälle. Se näytti hyvin vanhalta ja siinä oli

kultaiset kuoret, ei sellaisia kelloja ole enää monella. Hän aivan kuin halusi näyttää, ettei ollut mikään varaton mies. Hän vaikutti samaan aikaan levottomalta ja tyyneltä. Sitten hän pani kellon taskuunsa ja lähti.

Tunsin Anna Della Santan lapsesta asti. Olin häntä vuoden vanhempi.

Nuorina kuljimme Monte Neron rinteillä ja Mare Azzurron rannalla, kerroin hänelle vuoren kasveista ja eläimistä ja meren autereessa liukuvien laivojen kotimaista. Tapasin hakea hänet iltaisin baarista, jota hänen isänsä oli pitänyt kymmenet vuodet. Anna vietti aikaansa baarissa, istui aina samalla tuolilla ikkunan vieressä ja katseli ulos merenrantaan vievälle tielle aivan kuin odottaisi jonkun tulevan sieltä hänen luokseen.

Anna oli kaunis hento nainen, suuria ruskeita silmiä kehystävät mustat hiukset laskeutuivat keveästi olkapäille. Hän puhui hiljaisella äänellä ja toisen puhuessa hänellä oli tapana laskea katseensa alas. Kun tuntematon mies lähestyi häntä, hän vetäytyi pois.

Silloin jouluna Anna oli kaksikymmentäneljävuotias. Olin syksyllä antanut hänelle syntymäpäivälahjaksi pienen rintakorun, jonka olin teettänyt Monte Neron kirkkaanturkoosista akvamariinista.

Usein ajattelin, että Anna voisi joskus olla vaimoni. En vain rohjennut kertoa sitä hänelle, niin paljon arvostin hänen vaiteliasta luoksepääsemättömyyttään.

Kun olin täyttänyt yhdeksäntoista vuotta ja kävelimme kevätiltana läheisen Lago Anticon rannalla, rohkaisin mieleni ja pyysin häntä vaimokseni.

Hän seisahtui ja katsoi minua vakavasti. Minä odotan miestä, joka joskus tulee ja antaa minulle pojan, hän sanoi.

Enkö minä voisi olla se mies? kysyin.

Voit, jos olet varma että sinun lapsesi on poika, Anna sanoi ja käänsi katseensa hämärtyvälle järvelle.

Sinä kaukaisena kevätiltana aavistin eläväni lopun ikäni naimattomana miehenä.

Kahdeksan vuotta siitä kevätillasta valmistuin opettajaksi Sanmarian yliopistosta. Omilla tuloillaan ei äitini olisi voinut kouluttaa isätöntä poikaansa, mutta hänellä oli jäljellä perintöä jonka hän oli saanut Transalpinuksessa elävältä varakkaalta sukulaiseltaan. Vähän ennen kuolemaansa hän oli toivonut, että käyttäisin rahan niin kuin parhaaksi näkisin. Minulla ei ollut vaihtoehtoja. Halusin opettajaksi, kertomaan nuorille ihmisille tosiasioita maailmasta ja elämästä. Olin onnekas, minulla oli varaa toteuttaa ihanteellisuutta kovenevien arvojen Alessiassa.

Sain viran Sanmarian arvostetuimmasta koulusta. Viihdyin ja onnistuin työssäni, mutta kaipasin takaisin Cristianiaan. Sanouduin irti ja siirryin kotikyläni kouluun. Aloin opettaa lapsia, jotka Sanmariaan lähtiessäni olivat tuskin syntyneet.

Yksi toisensa jälkeen he jättivät minut. Jäin kaipaamaan heitä kuin he olisivat omia lapsiani. Toisinaan tunsin itseni naiiviksi, mutta se oli parempaa kuin vanhana miehenä katua kadonneita ihanteita.

Sitten tuli se joulu, kun Cristianian baarissa istui muukalainen Monte Neron takaa.

Syyskuun 2031 viimeisen päivän aamuna Mare Azzurrolta nousi myrskytuuli ja rankkasade löi huoneeni ikkunaan.

”Forza Blu hakee neuvotteluyhteyttä Transalpinukseen. Liike lupaa rauhoittaa toimintansa, jos…”

Suljin radion. Ei Transalpinukseen saa yhteyttä. Mikä on Transalpinus? Se tarvitaan, jotta yhteiskunnallisella eetoksella olisi vastus. Forza Blu tarvitsee sen ja on siitä riippuvainen. Mikä oikeastaan on Forza Blu?

Mietin aiheesta kysymyksiä yhteiskuntaopin tunnille ja aloin siirtää niitä paperilta tietokoneeseen, kun tuuli äkkiä tyyntyi ja pilvet hajaantuivat.

Menin ulos ja kävelin merenrantaan. Taivas hehkui oranssinpunaisena ja maininkien yllä lensi kirkuvia lintuja. En ollut koskaan nähnyt sellaista. Linnut laskeutuivat hiekalle ja kiville, täyttivät koko rannan. Menin baariin kertoakseni mitä olin tehnyt. Siellä ei ollut ketään ja Anna oli poissa.

Tiesin, että sinä yönä Anna synnyttäisi pojan.

Poika sai nimekseen Salvatore, mutta häntä ei kastettu.

Alessian maakunta kuului vanhastaan kristinuskon maailmaan, mutta vain silloin tällöin joku cristianialainen kävi kylän vanhassa pienessä kirkossa kuuntelemassa papin sanoja.

”Jeesus Nasaretilainen jätti meille haasteen ymmärtää ja rakastaa toisiamme epäoikeudenmukaisessa maailmassa”, iäkäs pappi sanoi puisen krusifiksin edessä ja loi väsyneen katseen pieneen seurakuntaansa.

Ateistinen Transalpinus sieti Alessian vähäisen kristinuskoisuuden, jossa Cristiania oli kuin jäänne menneiltä ajoilta. Olemattomasta Jumalasta ei ollut sille harmia ja Jeesus Nasaretilainen oli vain kiinnostava historian henkilö.

Toisinaan minäkin ajattelin Nasaretilaista.

Kun ajattelin Jumalaa, hän oli olemassa. Kun nukuin, Jumalaa ei ollut. Kun kuolen, Jumala katoaa.

II

Syksyllä 2045 luokalleni tuli uusi oppilas kesken lukukauden.

Gianbattista oli muuttanut isänsä kanssa Monte Neron takaa, isä oli avannut Cristianiassa pienen liikkeen jossa myi kotiseutunsa viinejä. He asuivat kylän laidalla vanhalta kauppiaalta jääneessä talossa, he elelivät omissa oloissaan, toisinaan isä kävi baarissa lasillisella ja palasi hoitamaan myymälänsä asioita.

Gianbattista oli neljätoistavuotiaaksi kookas vahva poika, palavasilmäinen ja kova suustaan, arvaamaton käytökseltään.

Marraskuun alun kuulaana sunnuntaina olin laskeutumassa Monte nerolta kylään, kerättyäni materiaalia biologian tunnille. Näin Gianbattistan astuvan isänsä jäljessä kirkkoon. Seurasin heitä ovelle. He istuivat etummaiselle penkkiriville, katsoivat krusifiksia ja keskustelivat. Sitten poika nousi, käveli puisen ristiinnaulitun luo ja kosketti sen nilkkoja, samassa kääntyi. Vetäydyin ovelta. He tulivat ulos. Gianbattista sanoi jotain isälleen ja lähti juoksemaan ylös vuorelle vievälle polulle.

Seuraavalla uskontotunnilla kerroin kristinuskon synnystä, juutalaisesta profeetasta jonka nimi oli Jeesus Nasaretilainen ja joka oli tuomittu ristiinnaulittavaksi levottomuuksien lietsomisesta ja Jumalan pilkkaamisesta.

Gianbattista nousi viittaamatta pulpetista. ”Jeesus aiheutti itse kuolemansa!” hän sanoi kiihkeästi.

”Mitä sinä tarkoitat?” kysyin.

”Jeesuksen olisi pitänyt vain saarnata ja parantaa. Miksi hänen piti mennä silloin pääsiäisenä Jerusalemin temppeliin häiritsemään rahanvaihtajien ja kyyhkysenmyyjien työtä?”

”Mistä sinä olet tuollaista oppinut?” kysyin.

”Isä kertoi, ja olen itse ajatellut. Jeesus oli pelkkä huijari ja häirikkö.”

”Puhutaan siitä joskus toisella tunnilla”, sanoin.

Seuraavana päivänä erään tytön isä, kylän uusi kauppias, astui tuohtuneena opettajainhuoneeseen. Hän kävi sunnuntaisin messussa ja oli lahjoittanut rahaa kirkon penkkien kunnostamiseen. Hän kysyi, miksi opetin Jeesuksesta vääriä asioita. Sanoin, että niin oli puhunut eräs oppilaani. Mies vaati siinä tapauksessa panemaan se oppilas järjestykseen.

Viimeisen tunnin päätyttyä pyysin Gianbattistaa jäämään luokkaan. Sanoin, että Cristianiassa opetetaan Jeesuksesta niin kuin kristinuskossa kerrotaan.

Gianbattista loi minuun palavan katseen, astui taulun eteen ja piirsi liidulla miehen kasvot, kapeat vinot silmät ja pitkän aaltoilevan tukan. ”Mitä jos se mies tulee vielä takaisin ja alkaa huijata ja häiriköidä niin kuin silloin!”

”Eivät kuolleet tule takaisin”, sanoin.

”Mistä opettaja sen voi tietää?”

”Minä kerron Jeesuksesta vain sen mikä tiedetään.”

Gianbattista katsoi kuvaa, pyyhki sen pois ja lähti luokasta.

Miksi hänen piti silloin pääsiäisenä mennä Jerusalemin temppeliin? ajattelin yöllä kun uni ei tullut.

”Mitä ajattelette Antonian mellakoista?” avasin yhteiskuntaopin tunnin.

Gianbattista viittasi heti. ”Ne ovat Transalpinuksen syytä. Alessian täytyy vapautua Transalpinuksen vallasta. Vasta vapaassa Alessiassa ihmiset ovat onnellisia. ”

”Etkö sinä ole onnellinen?” kysyin.

”En minä itseäni ajattele. Alessiassa elää ihmisiä joilla ei ole edes työtä.”

”Sinähän voisit tehdä asialle jotain”, ehdotin leikillisesti. ”Forza Blu yrittää, mutta se on liian poliittinen. Eikä se ymmärrä, ettei ihminen elä pelkästään rahasta.”

”Etkö sinä nyt puhu hiukan ristiriitaisesti, Gianbattista.” Poika ajatteli sitä ja kouraisi mustaa tukkaansa. ”Minä en osaa puhua niin kuin hän.”

”Kuka hän?”

”Hän, joka tulee ja puhuu niin että opettajakin ymmärtää.” Poika katsoi ovelasti tummilla silmillään. ”Kukaan ei vielä tiedä hänestä, mutta hän on jo syntynyt.”

Kerroin syistä jotka olivat jälleen aiheuttaneet liikehdintää Antoniassa, Rooman vallan aikaan rakennetussa kaupungissa sata kilometriä Cristianiasta koilliseen.

Aineessaan Gianbattista oli kuvitellut itsensä Antonian kaduille Forza Blun sinihaalaristen joukkoon huutelemaan iskulauseita ja heittelemään savupommeja ja vaaleatukkaisen vinosilmäisen miehen johtamaan kapinointia.

Paksun mustan tukan alta tummat silmät katsoivat palavasti, kun Gianbattista totuuksillaan kaikesta mahdollisesta koetteli kärsivällisyyttäni. Toisinaan hän puhui koulusta päästyään lähtevänsä sairaalaan auttamaan vanhuksia tai vuorelle elämään eläinten kanssa. ”Apua eivät tarvitse vahvat vaan voimattomat ja

viattomat”, hän sanoi sen yhteiskuntaopin tunnin jälkeen, jäätyään odottamaan minua käytävään.

Oppitunneilla Gianbattista sai vain vahvistusta sille minkä jo tiesi, ja lahjakkaana oppilaana usein tuskaantui siitä. Laskutehtävistä hän suoriutui vaivatta, äidinkielen hän hallitsi Monte Neron takaista murretta myöten, luonnonilmiöistä hän olisi voinut pitää pikku luentoja, historian hän näki kiehtovana valtapelinä.

Uskontotunnit saivat Gianbattistan levottomaksi. Kerroin Jumalasta ajatuksena joka on syntynyt ihmislajin tajuttua olemassaolonsa.

”Jumala on olemassa, koska maailma on paha”, hän sanoi. ”Jos maailma olisi hyvä, Jumalaa ei tarvittaisi.”

”Mutta jos Jumalaa ei olekaan?” ehdotin. ”Jos Jumala on vain sana?”

”Miksi me sitten puhumme sellaisesta mitä ei ole?” hän kysyi voitonriemuisesti ja katsoi ympärilleen luokkaan saadakseen tukea.

Muut olivat hiljaa. Cristianialaiset lapset olivat välinpitämättömiä kun puhuttiin Jumalasta.

”Jumala kuuluu opetussuunnitelmaan, kaikki jumalat joita on”, sanoin.

”Jos jumalia on monta, silloinhan Jumalaa ei ole!” Gianbattista huudahti, odotti minulta jatkoa.

Keksin nopeasti. ”Ajattele Jeesus Nasaretilaista, Gianbattista. Mitä hän huusi ristillä ennen kuin kuoli? Jumala, miksi hylkäsit minut! Mitä sinulle tulee mieleen siitä?”

Gianbattista mietti tiukasti. ”Jeesuksen oli pakko kuolla ristillä. Jos hän olisi paennut ennen tuomiota, Jumala olisi hylännyt hänet ja hän olisi jäänyt yksin.” Hän mietti lisää. ”Eikä Jeesus ollut Jumalan poika, vaan Joosefin tai jonkun toisen. Mistä muualta kuin mieheltä hän olisi saanut miehen sukupuolikromosomit? Enkeli Gabrielilta vai?”

Gianbattista sanoi sen, mitä minä en edes ateistisessa Alessiassa voinut koskaan sanoa.

Monella uskontotunnilla kerroin kristinuskon ja juutalaisuuden ja buddhismin ja hinduismin ja islamin sijaan vanhasta eurooppalaisesta kulttuurista. Alessialaiset elivät Transalpinuksen etäisen vallan alaisina ja muutosvoimien liikehdintä enteili jonkin uuden tuloa. Monet tunsivat siitä levottomuutta, mutta se vaivasi meitä vähemmän kuin pelko muusta Euroopan eristymisestä, me halusimme intohimoisesti ymmärtää elämämme jatkona menneelle.

Niinpä kerroin oppilailleni Picasson maalauksista ja Giacomettin veistoksista, Kafkan romaaneista ja Fellinin elokuvista. Kun pohjoisesta Transalpinuksen suunnalta nousi sakeita tummanharmaita pilviä tai idästä islamin maista lensi mustia hävittäjiä tai Antonian kaduilla oli käyty väkivaltainen yhteenotto, sanoin että paras ase sitä kaikkea vastaan oli taide ja kulttuuri. ”Hyväksykää toisenne ja ymmärtäkää itsenne”, sanoin, ja mietin mitä se oikeastaan tarkoitti.

Tuli joulu ja uusi vuosi, maaliskuun sateiden jälkeen Cristianian kevät koitti aurinkoisena ja lämpimänä.

Toukokuussa pyysin oppilaita tuomaan biologian tunnille näytteitä Monte Nerolta. ”Kasvit saavat olla eläviä, mutta eläimiä ette saa tapaa”, sanoin.

Tytöt toivat kukkia ja perhosia, pojat matoja ja toukkia. Tutkimme niitä ja keskustelimme niiden osasta luonnon kokonaisuudessa.

”Monte Neron elämä on samanlaista kuin miljoonia vuosia sitten”, sanoin. ”Ihmiset eivät aina osaa elää oikein, eläimet osaavat. Tehkää eläimille samanlaisia tekoja kuin toivotte itsellenne tehtävän.”

Gianbattista hymähteli sanoilleni. Tunnin lopulla hän astui luokan perältä ja laski pöydälle ristinmuotoisen oksankappaleen. Sitten hän kaivoi taskustaan muovipussin. Siinä oli kirkkaanvihreä sammakko vähässä vedessä. Hän otti taskustaan pienen vasaran ja naulasi eläimen raajoistaan puuhun.

”Mitä sinä tarkoitat?” kysyin.

”Se oli hirveä kuolema”, poika sanoi hiljaa ja piti tumman katseensa sammakossa. ”Siinä ei vuoda kuiviin, vaan tukehtuu. Jeesuksen ei olisi tarvinnut kuolla niin!”.Sitten hän katsahti minua ovelasti. ”Ei tämä sammakko ole oikea, tämä on muovia!” hän nauroi ja lähti luokasta.

Seuraavana aamuna Gianbattista ei tullut kouluun eikä seuraavana, ei koko lukuvuoden viimeisellä viikolla. Kirjoitin hänelle todistuksen ja lähetin sen hänen isälleen.

Heti kesäloman alettua isä soitti minulle ja kiitti kärsivällisyydestäni arvaamattoman poikansa kanssa. Sitten hän kertoi, että poika oli kadonnut.

Jo vähän toisella kymmenellä, heidän asuessaan pienessä kylässä Monte Neron takana, Gianbattista oli ottanut tavakseen lähteä silloin tällöin vuorelle ja pysytellä siellä yön yli. Mitä hän siellä teki, sitä isä ei tiennyt. Gianbattista oli pienestä asti ollut omatoiminen poika, niinpä isä ei ollut koskaan osannut kantaa hänestä huolta. Äitiä ei perheessä enää ollut. Ehkä pojan uhmakkuus oli vastausta äidin varhaiseen kuolemaan, isä arveli. Parin vuoden ajan äidin kuoltua Gianbattista oli pitänyt huoneessaan Neitsyt Marian kuvaa. Tai Madonnan, niin kuin poika sanoi. Eihän Jeesus ollut neitseestä syntynyt.

Toivoin, että jälleen syksyllä Gianbattista palaisi kouluun. Sitä isäkin toivoi, sitten pyysi minut käymään viinimyymälässään.

Puhuimme Gianbattistan erinomaisesta todistuksesta ja pohdimme hänen tulevaisuuttaan. Sanoin, että hänen kanssaan tulee olla kärsivällinen ja häntä täytyy jaksaa kannustaa siinä mikä hänen vimmaisessa levottomuudessaan oli hyvää. Muistin oksankappaleeseen naulatun sammakon, mutten kertonut siitä.

Tehdessäni lähtöä mies lahjoitti minulle viinipullon. ”Tämä ei ole Monte Neron punaviineistä parasta, mutta eikö muuan Jeesuskin saanut jopa veden muuttumaan viiniksi!” hän nauroi. ”Jos käytätte mielikuvitustanne, tämä keskinkertainen viini voi saada teidät näkemään näkyjä niin kuin Nasaretilainen sai hyväuskoiset ihmiset näkemään!”

”Hän on minulle vain muuan juutalainen profeetta joka joutui ristille ja kuoli”, sanoin.

”Miksei hänen sitten anneta olla vain sitä”, mies sanoi. ”Odottakaa hetki…”, hän sanoi sitten ja otti pulloni, kävi vaihtamassa sen kalliimpaan. ”Tämä on Monte Neron parasta punaviiniä. Unohtakaa se mitä äsken sanoin. Minäkin ajattelen sitä juutalaista profeettaa silloin tällöin.”

Kesäkuun alun illansuussa istuin baarissa, kun eläinlääkäri Alberto tuli ja kertoi nähneensä Gianbattistan soutelemassa Lago Anticolla.

”Mistä tiedät, että hän oli Gianbattista?” kysyin.

”Sinähän olet puhunut pojasta väsyttävyyksiinkin asti ulkonäköä myöten”, Alberto sanoi.

”Sinä näit harhoja”, sanoin. ”Lago Anticolla on ominaisuus saada olematon näyttämään todelliselta.”

Olisiko siinä aihetta kuvataiteiden tunnille? ajattelin.

Oksankappaleeseen naulattu muovisammakko ei jättänyt minua rauhaan. Mitä Gianbattista oli halunnut sillä kertoa? Yrittikö hän korvata äitinsä menetyksen järjettömästi kuolleella Jeesuksella? Ja hän toivoi, että se mies tulisi takaisin jonakin toisena miehenä, joka hänen aineessaan johti Forza Blun kapinointia ja jonka kuvan hän oli piirtänyt taululle?

Jeesus on kuuluisa mies siksi että hänellä on kuuluisa äiti, muistin katolisen sanmarialaisen kirjailijan lauseen.

Alessian maakunta kuului syvään katolisen perinteeseen. Alessian kirkon etääntyminen Roomasta oli alkanut puoli vuosisataa sitten Rooman annettua protestanteille periksi kysymyksessä armosta tekojen sijaan. Alessialaiset kirkonmiehet olivat pitäneet kiinni traditiosta, ja välirikon välttääkseen vetäytyneet Monte Neron takaisille karuille seuduille. Siellä kristinuskon ajatus yhä lohdutti kovan elämän koettelemia ihmisiä ja saattoi heitä pieniin kirkkoihinsa osallistumaan messuun ajattelemaan ristiinnaulittua ja säälimään hänen äitiään. He kielsivät Jumalan, mutta heitä elähdytti Jeesus Nasaretilaisen vaatimus tehdä toiselle se minkä toivoo tämän tekevän itselle.

Niiltä seuduilta oli Gianbattista isänsä kanssa tullut. Pikkupoikana hän oli istunut yksinään kirkossa ja ajatellut ristille kuolleen miehen äitiä. Se ajatus oli seurannut häntä, ja sitten hänen oma äitinsä oli kuollut ja jättänyt hänet kuin tyhjään. Niinkö?

Sitä minulla olisi aikaa miettiä koko kesä. Vietin lomapäiväni kuin olin ne tottunut viettämään. Olin nuori mies, alle neljänkymmenen, mutta yksinäiset vuodet olivat kehittäneet rutiinin elää päivät samanlaisina. Varhainen nousu ja vahvaa kahvia, sanomalehdestä ja radiosta viime tiedot Transalpinuksen valtakamppailuista ja Forza Blun liikehdinnästä, parin tunnin kävely Mare

Azzurron rannalla, opetuksen suunnittelua, illalla baariin lasilliselle kylän miesten seuraan.

Heinäkuun lopun helteisenä päivänä valitsin Mare Azzurron sijasta tien, joka vei kylän laidalta laajan niityn ohi Lago Anticon rantaan. Kuulaansinisellä taivaalla järven yllä lenteli valkeita lintuja ja kaukana pohjoisessa Transalpinuksen suunnalla savu sakeni mustaksi.

Riisuin kengät jalasta ja nostin housunlahkeet polviin, kahlasin lämpimään veteen niin kuin joskus pikkupoikana, tunsin meduusan hipaisun sääressäni. Linnut laskeutuivat alemmas, suuri lokki suhahti pääni yli.

Äkkiä linnut katosivat ja järvelle ilmaantui musta vene. Tuuli yltyi ja vene hävisi aaltoihin. Myrsky laantui yhtä nopeasti kuin oli alkanut. Vene palasi näkyviin, leijui vedenpinnasta irti. Siitä astui mies, näytti kävelevän veden päällä. Sitten hän istui taas veneessä, tarttui airoihin ja alkoi soutaa vastapäiseen rantaan.

En viitsinyt illalla baarissa kertoa, mitä olin nähnyt. Se ei olisi kiinnostanut ketään, sellaista oli Lago Anticolla nähty ennenkin.

Milloin tulee takaisin se huijaava häiriköivä mies? ajattelin yöllä. Mikä hänen nimensä voisi olla? Yhtä hieno kuin sinun, Gianbattista?

Vittorio? Domenico? Salvatore?

Cristianian sosiaalinen historia… Transalpinus Euroopan yhdentymisen jälkeen… Antonian liikehdinnän syyt…

Olin siirtämässä alkavan lukukauden yhteiskunnallisia erityisteemoja tietokoneeseen, kun ovikello soi.

Gianbattista oli parissa kuukaudessa miehistynyt, huulten yllä orasti tummaa ja musta tukka tavoitteli olkapäitä.

Hän avasi ruskean nahkapuseronsa napit, sen alta paljastui likainen valkoinen paita.

”Anteeksi, opettaja, jos häiritsen”, hän sanoi. Pojanääneen oli tullut säröä.

”Tule sisään”, sanoin.

Hän puisti voimakkaasti päätään. ”Minä haluan näyttää opettajalle jotain…”

”Näytä vain.”

”Ei kun tuolla ulkona…” Hän viittasi taakseen Monte Nerolle päin.

”Siellä on hämärää ja kohta tulee pimeä”, sanoin.

”Ei väliä pimeästä!” Hän otti puserontaskusta lampun ja väläytti valoa pihaa reunustaviin puihin. ”Lähteekö opettaja?”

Mietin hetken. Kävin sammuttamassa valon työhuoneesta ja otin eteisen naulakosta puseron.

Menimme pihan yli kylän hiljaisille teille. Gianbattista käveli edelläni ripein askelin, välillä pisti juoksuksi ja seisahtui odottamaan minua kärsimättömänä. Jatkoimme vuorelle vievälle polulle, nousun myötä harvakasvuinen pensaikko tiheni hämärtyväksi metsäksi.

Samassa Gianbattista hävisi näkyvistä. Ajattelin palata alas, mutta vastuu intohimoisesta oppilaastani pakotti minut jatkamaan polkua jonka tunsin lapsuusajoiltani jokaista mutkaa myöten. Polku kohosi kallionseinämää myötäillen luolan suulle.

Gianbattista odotti minua siellä, heilautti valoa ja sitten suuntasi sen luolan sisään. Se oli turhaa, pikkupoikana olin käynyt pimeässä luolassa kymmenet kerrat pelkäämässä menneiden aikojen henkiä ja sitten isompana kuvittelemassa itseni vuoristosissiksi taistelemassa Alessian sortajia vastaan.

Astuimme avaraan viileään luolaan. Katto ja seinät tihkuivat kosteutta, tasaiseksi kuluneella maapohjalla oli eläinten luita ja nuotionjäänteitä.

”Katso, opettaja!” Gianbattista suuntasi valon takaseinään.

Siinä oli suuret naisen kasvot, maalattu valkoisella kiven epätasaiseen pintaan.

Poika astui kuvan ääreen, vei sormiaan naisen silmillä ja huulilla.

”Anteeksi, opettaja, että varastin maalia koulun varastosta, mutta minun oli pakko tehdä tämä.” Hän siveli naisen kalpeaa otsaa. ”Hän on Maria… niin kuin minun äitini oli…”

”Neitsyt Maria?” kysyin.

”Ei Maria ollut neitsyt, niinhän minä sanoin tunnilla. Ennen Jeesuksen syntymää Marialla oli ollut muitakin miehiä, ainakin muuan roomalainen sotilas.”

”Isäsi on kertonut vai?”

”Kaikkihan sen tietävät, siitä ei vain puhuta.”

”Ei sinunkaan tarvitse siitä puhua”, sanoin. ”Täälläkö sinä olet viettänyt koko kesän?”

”Täällä… ja muuallakin…”

”Missä muualla?” kysyin.

”Antoniassa. Siellä tapahtuu vielä suuria asioita. Mutta sinne tarvitaan joku, joka näyttää alessialaisten oikean vastustajan. ”

”Mistä sinä senkin tiedät?”

”Ajan merkit…”, Gianbattista sanoi ja katsahti ovelasti. ”Aina on ajassa ollut merkkejä uudesta, ja kaikki on aina niin kuin ennen”, sanoin.

”Tämä aika on jotain muuta. Pitäisihän opettajan se tietää.” Gianbattista astui luolan perälle. Siellä oli ahdas aukko, siitä en ollut koskaan uskaltanut mennä. Hän laskeutui polvilleen ja ryömi aukosta. Ryömin perässä, terävät särmät raapivat harteita ja kylkiä. Tulimme vielä suurempaan luolaan, siellä ei näkynyt nuotionjälkiä eikä eläinten luita.

Gianbattista haki luolan perältä jotain ja näytti sitä. Paljaaksi vuoltu oksankappale. Hän suuntasi siihen valon, luolan seinässä varjo näytti ristiltä. ”Eikö risti olekin kaunis!”

”Sinä ajattelet yhä Jeesusta?” kysyin.

”Niin, ja hänen äitiään. Ja että ennen Jeesusta niillä seuduilla eli mies, joka ennusti Jeesuksen tulon.”

”Hänellä oli sama nimi kuin sinulla.”

”Lapsena minä vihasin nimeäni ja sanoin itseäni Tistaksi. Nyt olen nimestäni ylpeä. Minun jälkeeni Alessiaan tulee joku toinen!” Hän katsoi minua, valo näytti hurjan tumman katseen.

”Se jonka piirsit tauluun?” kysyin.

”Se oli vain kuva. Hän joka tulee, on ihminen. Hän tuo Alessiaan muutoksen, jollaiseen Forza Blu ei ikinä pysty! Alessialaiset ansaitsevat parempaa kuin ovat saaneet.”

”Sanmariaan tulee Transalpinukselta rahaa ja se pitäisi käyttää koko Alessian maakunnan ja meidän pienen kylämmekin hyväksi, mutta raha jää Sanmariaan väärille ihmisille ja vääriin tarkoituksiin. Niinkö sinä ajattelet?”

Gianbattista mietti sitä sivellen oksankappaleen vaaleaa pintaa.

”Alessialaiset ovat alkaneet seurata vääriä arvoja.”